

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta:	Mgr. et Mgr. Luboš Mazanec
Téma práce:	Zákonná evidence investičních nástrojů v evropské a komparativní perspektivě
Rozsah práce:	220 stran (z toho 203 stran, resp. 583 819 znaků včetně mezer neboli 324 normostran vlastního autorského textu)
Datum odevzdání práce:	18. 3. 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Disertant si jako téma své rigorózní práce zvolil poměrně specifickou oblast evidence (zaknihovaných nebo imobilizovaných) investičních nástrojů. Toto téma není zcela nové, nicméně promítá se do něj řada nových podnětů, změn, zákonných novel a aktualizací, všešlých ze stále se vyvíjející praxe, normativní regulace i soudní judikatury. Z tohoto hlediska je třeba disertantovu volbu tématu i jeho zpracování označit za chvályhodné a jeho příspěvek k odbornému zkoumání této specifické oblasti práva finančního trhu za navýsost aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Disertantem zvolené téma je tématem, které vyplývá primárně z finančního práva, zasahuje ovšem i do dalších právních odvětví, a to zejména práva občanského. Významný je rovněž rozměr daný evropským unijním právem. Zvolené téma vyžaduje k odpovědnému zpracování obeznamenost s celou řadou právních konceptů a institutů, jakož i technických postupů při obchodech s investičními nástroji a vypořádání takových obchodů, stejně tak, jako hluboké porozumění systémům evidence dematerializovaných investičních nástrojů. To vše disertant v dostatečné míře osvědčuje. Z použitých metod je v předložené práci výrazně zastoupena metoda deskriptivní, přítomny jsou však i metoda analytická, syntetická a komparativní.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se předložená disertační práce skládá jednak z povinných obsahových náležitostí, tj. čestného prohlášení disertanta, obsahu, seznamu zkratk, seznamu použitých zdrojů, jakož i přehledů klíčových slov a abstraktů v češtině a angličtině, jednak z vlastního textu práce tvořeného úvodem a závěrem, jakož i pěti dále podrobněji členěnými stěžejními kapitolami. První kapitola se věnuje roli investičních nástrojů v kontextu systému finančního trhu. Druhá kapitola je věnována typologii a členění investičních nástrojů. Třetí kapitola se zabývá evidencí investičních nástrojů. Čtvrtá kapitola pojednává o subjektech oprávněných k vedení evidence investičních nástrojů a pátá kapitola se zaměřuje na evidenci investičních nástrojů *de lege ferenda*. Každá z kapitol je zakončena stručným shrnutím, což je vzhledem k celkovému rozsahu práce a hutnosti jejího textu třeba hodnotit veskrze pozitivně.

4. Vyjádření k práci

Předložená disertační práce je vcelku úspěšným, zevrubným a obsáhlým pojednáním o velmi specifické a málo přehledné problematice evidence dematerializovaných (zaknihovaných, resp. imobilizovaných) cenných papírů a dalších investičních nástrojů. Disertant zkoumanou problematiku nejen obsírně popisuje, ale též ji do hloubky analyzuje a formuluje k ní svá vlastní, mnohdy kritická stanoviska a závěry. Za velmi přínosný a vpravdě průkopnický počín pak lze označit disertantův výklad a analýzu nového nařízení CSDR a jeho dopadů do tuzemského práva i praxe finančního trhu. Naopak mírným zklamáním je absence větší a do hloubky jdoucí mezinárodní komparace systémů evidencí investičních nástrojů u nás a v cizině, kterou snad bylo možno očekávat vzhledem k názvu disertační práce. I přes tento drobný nedostatek je z hlediska obsahu předloženou práci možno hodnotit jako práci kvalitní, jež má vedle svého charakteru přehledového díla též nepominutelnou hodnotu vědeckou, když podrobuje zkoumanou problematiku do náležité hloubky jdoucímú právnímu rozboru a hodnocení.

Z hlediska formálního předložená disertační práce trpí nedostatečně či málo důkladně provedenou závěrečnou korekturou, vzhledem k níž je v práci přítomno větší než malé množství gramatických chyb, jazykových, stylistických a formulačních pochybení a překlepů (příklady jsou uvedeny níže). Pro následnou publikaci disertační práce lze proto disertantovi doporučit provedení důkladné jazykové redakce a korektury textu práce.

Celkově lze shrnout, že předložená disertační práce ve více než dostatečné míře prokazuje disertantovu schopnost k samostatné vědecké a odborné činnosti i jeho hlubší znalost zpracovávané problematiky a splňuje tedy požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle obvykle sledované u tohoto typu kvalifikačních prací i vlastní cíle vymezené disertantem v úvodu práce předložená disertační práce zcela splňuje.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Disertant samostatně identifikoval vybrané relevantní aspekty a problémy zpracovávaného tématu, jakož i prameny tohoto tématu se dotýkající. S dostatečnou mírou samostatnosti zvolenou tematiku také zpracoval. V práci jsou přítomny vlastní disertantovy hodnotící závěry a návrhy <i>de lege ferenda</i> . Protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce vykázal podobnost s větším počtem (139) jiných dokumentů, přičemž míra podobnosti nedosahuje u žádného z nich ani 5 %. Při bližším namátkovém zkoumání lze konstatovat, že podobnost je u přezkoumaných materiálů identifikovaných protokolem dána jen shodnou citací názvu nebo krátkých pasáží právních předpisů. Uvedenou zanedbatelnou míru podobnosti tedy nelze považovat za závadu předložené disertační práce a lze ji plně akceptovat.
Logická stavba práce	Předložená disertační práce je z hlediska systematického dobře, ústrojně a logicky členěna.

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Disertant pracoval s dostatečně rozsáhlým okruhem relevantní literatury, mezi níž nechybějí ani prameny zahraniční a zdroje internetové. Na použité prameny disertant odkazuje ve rozsáhlé dimenzovaném poznámkovém aparátu své práce. Jeho citace jsou korektní a v souladu s citačními normami a uzancemi.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Disertantem provedená analýza zkoumané problematiky je dostatečně hluboká a odpovídá nárokům kladeným na daný typ kvalifikačních prací.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava předložené práce je velmi dobrá. V práci nebyly využity tabulky ani grafy, což však vzhledem ke zvolenému tématu a způsobu jeho zpracování není předložené práci na závadu.
Jazyková a stylistická úroveň	Stylistická a jazyková úroveň předložené práce by zasluhovaly vylepšení. V práci jsou přítomny ve více než tolerovatelném množství gramatické chyby, jazyková a formulační pochybení, neúplné věty a překlapy (např. na str. 24, 28, 30, 32, 37, 56, 81, 116, 117, 119, 127, 137, 172, 202 a dalších).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- K textu na str. 12-13
Disertant mezi segmenty finančního trhu uvádí též trh reálných aktiv. Mohl by se zamyslet nad dělicí hranicí, kdy obchodování s reálnými aktivy (např. zemědělské plodiny, přírodní suroviny nemovitosti) lze zařadit na finanční trh a kdy nikoliv? Anebo je přesvědčen (jak by se zdálo podávat z jeho textu), že takové obchodování je vždy obchodováním na finančním trhu (a k tomu ještě, jak uvádí na str. 13 „s menším významem“)? Pokud uvedenou myšlenku bez dalšího převzal z vyznačeného zdroje (viz pozn. 21 na str. 13), mohl by k ní zaujmout vlastní kritické stanovisko?
- K textu na str. 43
Disertant odkazuje na § 3 odst. 5 ZPKT, dle něž platební nástroje nemohou být řazeny mezi investiční nástroje. K tomu v poznámce 133 na téže straně uvádí, že mezi platební nástroje lze zařadit mimo jiné i směnky. Znamená to, že směnka se nikdy nemůže stát investičním nástrojem? Lze pro toto kategorické tvrzení najít dostatečnou oporu? Anebo je u směnky zapotřebí k její přesné klasifikaci jako investičního nebo platebního nástroje přihlídnout k jejím parametrům, jako je druh, kauza (směnka finanční versus obchodní), účel vydání (směnka zajišťovací, *pro soluto*, *pro solvendo*, jiná), způsob nakládání (kde a jak je obchodována) apod.? Jak by v této souvislosti hodnotil praxi vydávání a obchodování s tzv. komerčními (cennými) papíry (*commercial papers*)?
- K textu na str. 51
Disertant uvádí, že podle právní úpravy účinné u nás do 31. 12. 2013 (tedy do nabytí účinnosti nového občanského zákoníku) byly závazky vyplývající z derivátů právně nevymahatelné, neboť spadaly pod sázky a měly tak charakter jen naturální obligace. Mohl by specifikovat důvody, které jej vedou k takto nezvykle silně kategorickému tvrzení, a vyjádřit se k tomu zda skutečně u nás všechny derivátové obchody (ještě 10 let po vstupu do EU a po nabytí účinnosti ZPKT) nepodléhaly právní ochraně?

- K textu na str. 121
Disertant evidentně přehlédl svou na dokončení čekající myšlenku v prvním odstavci, kde chybějící část neúplné věty nahradil třemi otazníky. Mohl by alespoň v rámci ústní obhajoby korigovat toto přehlédnutí a uvést svou myšlenku v ucelené podobě?
- K textu na str. 143
Disertant se dopouští drobného lapsu, když v poznámce 450 označuje SICAV za anglickou zkratku. Mohl by toto své pochybení napravit a vysvětlit z jakých slov a v jakém jazyce je tato zkratka utvořena?
- K textu na str. 169 a násl.
Disertant cituje a opakovaně zmiňuje ustanovení § 4 odst. 6 ZPKT, které však bylo novelou č. 204/2017 Sb. s účinností od 3. 1. 2018 zrušeno, resp. přesunuto. Mohl by tedy svůj neaktuální odkaz uvést do souladu s platným a účinným zněním zákona?
- K textu na str. 188
Disertant se na pátém řádku od konce stránky patrně zmýlil a v souvislosti s novelou ZISIF – konkrétně jeho § 93 odst. 1 písm. c) – zaměnil označení zákona za ZPKT.
- K textu na str. 191
Disertant nesprávně posunul datum vstupu zákona č. 204/2017 Sb. (resp. většiny jeho ustanovení), obsahujícího mj. významnou novelu ZPKT, v účinnost o jeden den na 2. 1. 2018 namísto správného data 3. 1. 2018.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	--

V Praze dne 29. 5. 2019

prof. JUDr. Milan Bakeš, DrSc.
oponent